

מסעות הפרסום הממשלתיים בגנות העובדים הזרים ובזכות קניית מוצרים כחול-לבן מנוגדים לעקרונות היצרנות ולעקרונות קידום העסקים בכלכלה מודרנית

בועז ארד

ל

א מכבר הסתיים מסע הפרסום העצמי של רשות השידור, שבו הועלו לשידור אמנים תמימים ואנשי ציבור המשרתים את האג'נדה, כדי להסביר לציבור מדוע עליו להמשיך ולשאת בנטל החזקה של רשות השידור הבזבזנית ולממן את גירעונה השנתי בסך 100 מיליוני השקלים (לא כולל עלות הפקת התשדירים), והנה "התברכנו" בעוד שני מסעי פרסום, הפעם מטעם משרדי ממשלה, המשלימים זה את זה כשני צדדיו של שטר ללא כיסוי, והמקדמים אג'נדה הגובלת לעתים בשנאת זרים, ומטיפה ליישום תאוריות כלכליות שאבד עליהן הכלח.

מסע פרסום אחד מתגולל על עובדים מחו"ל השוהים בישראל ומציג אותם כשעירים לעזאזל המנשלים את הישראלים ממקומות עבודתם. הפרסומים מציגים בפנינו ישראלים דמיוניים שאיבדו את אפשרויות התעסוקה שלהם לטובת עובדים מחו"ל, בהם סטודנטית בדיונית שאינה מצליחה למצוא עבודה כמטפלת לילדים בשל פלישת המטפלות מחו"ל וקבלן שיפוצים פיקטיבי שאינו מצליח להתמודד עם קבלני השיפוצים המהגרים, הגוזלים את העבודה שאותה הוא מבקש.

אלא שבמערב מעולמם הדמיוני של המפרסמים הממשלתיים לעולם שבו חיים אזרחי ישראל האמיתיים, מתברר כי הסטודנטית הישראלית דווקא שמחה להיעזר במטפלים מחו"ל הסועדים את הוריה, ובכך מסייעים לה לקדם את הקריירה האקדמית שלה. עד שתאושר עזרה סיעודית של מטפלים מחו"ל המוכנים לבצע את העבודה הקשה, היא גם תזכה לשיעור בנבכי הבריורקרטיה הישראלית, ותתוודע אל המאכערים ואל הרגולציות המכבידות של משרדי הממשלה. אם התמזל מזלה והוריה זכו בעזרה המיוחלת, היא תוכל לפנות לעצמה זמן רב יותר לרכישת השכלה וכישורים יצרניים שיאפשרו לה ולמשק הישראלי להתמודד עם מורכבותם של שווקים מודרניים, פתוחים ומאתגרים.

גם לקבלן הבדיוני שאינו מצליח למצוא עבודה בשל "תחרות" מצד העובדים הזרים, אין כפיל במציאות: ביקור קצר באתר האינטרנט של רשות ההגירה מגלה כי קבלני השיפוצים משוועים לידיים עובדות ובשל מחסור בכוח אדם שגורמות רשויות ההגירה והבריורקרטיה הישראלית, מתקשים להשלים את המטלות שלקחו על עצמם. אתר האינטרנט של רשות ההגירה "חושף" בגאווה שלל סיפורים שהינם אך קצה הקרחון של זיופי תעודות, הברחת עובדים במרמה, העסקה בעבודה קשה ומחיייה של עובדים בתת-תנאים – המלמדים על המאמצים שמוכנים קבלנים ישראלים ועובדים מחו"ל להשקיע כדי לממש את האינטרס המשותף שלהם, שהוא למעשה גם האינטרס של המשק הישראלי כולו, למרות התנכלות ורדיפת הרשויות.

לאחר שפגע בעקרונות היצרנות וביכולתו של השוק לקדם עסקים, בתוספת קורטוב של שנאת זרים, לא נותר למפרסם הממשלתי אלא להפנות את מרצו לקידום צרכנות בלתי נבונה: מסע התמיכה בקניית מוצרים ישראליים, לא בשל טיבם או מחירם העדיפים – אלא רק משום היותם תוצרת כחול-לבן, הוא חסר היגיון כלכלי. סביר להניח כי את התמליל לתשדירים ניסח קופירייטר שהקליד אותו על מחשב "מק" של חברת "אפל", או באמצעות מעבד תמלילים "וורד" של מערכת "ווינדוס" ולא על מחשב מקומי דמיוני באמצעות מעבד התמלילים המקומי "אינטשטיין" או "וורדמיל". אילו חיברה חברת הפרסום את התמליל מבלי להשתמש בכל אלו ספק אם הייתה מסוגלת לעמוד במחיר התחרותי הנדרש לזכייה במכרז מטעם המפרסם הממשלתי.

עובדה כלכלית פשוטה היא, שמוטב לרכוש את המוצרים הטובים ביותר במחיר הזול ביותר ולפנות משאבים למקומות שבהם יש ערך מוסף לכל יצרן או עסק. הדבר אינו סותר את הרצון המשותף לכל אזרחי ישראל להגיע להישגים כלכליים ולייצר את המוצרים הטובים ביותר בעולם. אולם מטרה זאת תושג לא על ידי בחירה "פטריוטית" במוצרים. אם אנו שואפים להגדיל את שוק העבודה בישראל ולהעלות את רמת החיים בה, עלינו לפתוח את השווקים למוצרים האיכותיים ביותר ולהתמקד ביצירת מוצרים כאלה באמצעות ההון האנושי האיכותי ביותר והמתאים ביותר לכל משימה – מהארץ ומחוצה לה.

ואיך כל זה קשור לסטיב ג'ובס? לאחר עוד תשדיר סיסמאות על הקניין הישראלי הקונה כחול-לבן ומתהדר בכך שכולם עובדים אצלו, נטלתי את מכשיר ה"אייפון" שברשותי – מוצר המספק תשתית עסקית למאות חברות הזנק ותוכן ישראליות לפיתוח יישומים, מזרים דם חדש בעסקי חברות הסלולר ומשפר את איכות התקשורת הניידת – ובאמצעותו שיגרתי טור זה למערכת. הרי לכם: סטיב ג'ובס עובד אצלי.

המאמר מתפרסם גם בטור "על הכוונת" ב"מקור ראשון"